

Idéburna aktörer i välfärden
Fi 2018:04

Pressmeddelande: Utredning vill underlätta för idéburna aktörer i välfärden

Utredningen om idéburna aktörer i välfärden har idag överlämnat sitt betänkande, Idéburen välfärd (SOU 2019:56) till civilminister Lena Micko. Utredningen föreslår att det införs en definition av idéburna aktörer i offentligt finansierad välfärdsverksamhet, ger vägledning kring hur partnerskap mellan offentliga myndigheter och idéburna aktörer kan utformas samt föreslår förändringar i lagstiftningen för upphandlingar och valfrihetssystem för att underlätta för idéburna aktörer.

- Sverige har höga ambitioner för välfärden. För att lyckas med det krävs att resurser från alla samhällets sektorer mobiliseras. Det finns idag ofta en rättslig osäkerhet – verklig eller inbillad – om under vilka förutsättningar en kommun eller en statlig myndighet kan finansiera en välfärdsverksamhet som bedrivs av en idéburen aktör. Utredningens förslag ökar möjligheterna att fullt ut dra nytta av den kompetens, det förtroende och de andra resurser som finns hos idéburna aktörer, säger Samuel Engblom, särskild utredare.

Utredningen föreslår att det införs en möjlighet för organisationer att registrera sig som idéburna aktörer i välfärden. För det krävs att organisationen är fristående från offentliga myndigheter, har ett oegennyttigt syfte, bedriver verksamhet inom välfärden och att eventuella överskott inte överförs till andra än registrerade idéburna organisationer eller till forskning.

I utredningens uppdrag har även ingått att lämna förslag rörande så kallat idéburet offentligt partnerskap (IOP).

- En svårighet med sådana partnerskap har varit hur de förhåller sig till upphandlings- och statsstödsregler. Det har skapat en rättslig osäkerhet som vi försökt åtgärda genom en definition av IOP och en vägledning, säger Samuel Engblom.

I vägledningen, som publiceras tillsammans med betänkandet, beskrivs hur verksamheter som behandlingscenter för krigsskadade och torterade, stöd till brottsoffer, idrottsföreningars integrationsverksamhet och lokala arbetsmarknadsprojekt kan bedrivas inom ramen för gällande regler.

Utredningen föreslår även att det införs en möjlighet att reservera deltagande i vissa upphandlingar (LOU) för idéburna aktörer. Förslaget bygger på EU-domstolens praxis och EU:s upphandlingsdirektiv. Även deltagande i valfrihetssystem (LOV) ska kunna reserveras för idéburna aktörer.

- För att det ska vara möjligt att reservera upphandlingar eller valfrihetssystem krävs att det ökar möjligheten att förverkliga den sociala målsättningen med tjänsten, till exempel genom att det leder till högre kvalitet, mer kontinuitet eller större hänsyn till olika användarkategoriernas specifika behov. Det måste dessutom vara budgetmässigt effektivt. Att den upphandlande myndigheten önskar en viss andel idéburna leverantörer är inte i sig tillräckligt för att motivera att en upphandling reserveras, säger Samuel Engblom.

För kommentarer: Samuel Engblom, särskild utredare, 070-2503770